

Opiáty

Uživatelé

Roman Gabrhelík

VÝUKOVÝ TEXT

Publikace vznikla a byla vydána pod odbornou
záštitou a koordinací:

Centra adiktologie, PK 1. LF UK v Praze a VFN v Praze

Díky finanční podpoře:

projektu Píprava a rozvoj denního magisterského studia oboru adiktologie
CZ.2.17/3.1.00/31430

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Tento projekt je financován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Praha.

Výukový text

Opiáty Uživatelé

Autor: Roman Gabrhelík

Centrum adiktologie

Obsah

<i>Užívání a uživatelé opioidů</i>	3
<i>Známí uživatelé heroinu a/nebo opia</i>	6
<i>Drogy a hudba</i>	8
<i>Použitá Literatura:</i>	10

Užívání a uživatelé opioidů

„Žádná epidemie, návykové poblouznění nebo náboženská hysterie se nerozšířila rychleji a nezískala tolik konvertitů v tak krátké době jako televize. Nejbližší analogickou drogou srovnatelnou s návykovostí televize a se změnou hodnot v životě jejího silného konzumenta je zřejmě heroin. Stejně jako televize i heroin zplošťuje obraz světa, s heroinem nejsou věci horké ani studené, feťák se dívá na svět a je si jistý, že ať je to cokoliv, je to stejně jedno... Televize, podobně jako drogy nebo alkohol, dovoluje účastníkovi vypnout vnímání opravdového světa a vstoupit do příjemného a pasivního mentálního stavu. Televizní program vytlačuje starosti a problémy reality stejně účinně, jako tomu je v případě tripu, vyvolaného alkoholem nebo drogami. Návyk na televizi smývá ponětí o čase. Ostatní zážitky se stávají matné, zvláštním způsobem nereálné, zatímco televize je jaksí opravdovější.“¹

— Terence McKenna

¹ Zdroj: <http://www.databazeknih.cz/zebricky/nejoblibenejsi-citaty/strana-14>

„Opiáty jsou – co se ceny denní dávky průměrného uživatele týče – vůbec nejdražší drogy; svého uživatele tedy nejrychleji „vysají“ a vzápětí logicky nasměrují ke zločinu – od drobných krádeží až po dealing drog“ (NMS, 2005, para 12).

„Užívání opiátů je pravděpodobně nejhůře slučitelné s běžným životem; typický uživatel i v „dojezdu“ nevýrazně artikuluje, je malátný, lehce euforický, nezodpovědný, mírně zmatený v čase i prostoru, s poruchami výbavnosti; jeho fungování v zaměstnání či ve škole je velmi obtížné, ne-li nemožné“ (NMS, 2005, para 13).

Způsoby administrace drogy a parafernália

Opioidy jsou velmi široká skupina látek, od přírodních (opium), přes semisyntetické (hydrocodon) a syntetické (fentanyl) až po endogenní (opioidní peptidy).

Liší se také způsobem užití. Pokud jde o lékařské účely, nejčastějšími formami aplikace jsou injekční (intravenózní či intramuskulární), dále orální (ve formě tablet nebo roztoku), či transdermální (např. náplasti).

Nelegální užívání (získané na černém trhu nebo pro jiné než lékařské účely) opioidů je spojeno s užíváním injekčním, intranasálním (šňupání) nebo kouřením. Surové opium je pojídáno nebo kouřeno. Heroin je většinou užíván injekčně, šňupán nebo kouřen.

„Typicky injekční uživatel heroinu drogu užije 4krát za den. Intravenózní aplikace přináší větší intenzitu prožitku a rychlejší nástup euforie (7 až 8 sekund), zatímco intramuskulární injekce přináší pozvolný nástup s relativně pomalým nástupem euforie (5 až 8 minut). Když je heroin šňupán nebo kouřen, vrcholný rauš se dostavuje během 10 až 15 minut“ (NIDA, 2005, s 2).

Injekční aplikace heroinu je stále převažujícím způsobem užívání mezi závislými, kteří vyhledávají léčbu; nicméně, výzkumci pozorují posun ve vzorcích užívání heroinu, z injekčního užívání ke šňupání a kouření. V zásadě lze říci, že šňupání heroinu je nyní velmi rozšířeno v drogových a léčebných službách americkém Newarku, Chicagu, New Yorku a Detroitu (NIDA, 2005, s 2).

S posunem vzorců užívání heroinu je spojeno i více odlišných skupin jeho uživatelů. Starší uživatelé (starší 30) jsou stále největší skupinou uživatelů ve většině národních dat v západních zemích. Nicméně, několik zdrojů naznačuje nárůst u mladých uživatelů na začátku jejich drogové kariéry, kteří jsou zaplaveni levným, vysoce čistým heroinem, který může být šňupán nebo kouřen místo, aby byl užit injekčně. Heroin se také začíná objevovat ve více movitých komunitách (NIDA, 2005, s 3).

„Hnědý heroin („brown sugar“), který se před nitrožilním užíváním musí ještě upravit přidáním kyseliny, lépe se ale kouří a žhaví, a bílý heroin („white powder“), který se podobá mouce, dá se po rozpuštění přímo vstříknout do tělního oběhu, kouřit se ale nedá“ (NMS, 2004).

„Pro injekční nitrožilní cestu aplikace, tedy injekci látky do žíly kdekoliv na těle, je typické, že pravidelní uživatelé si mohou postupně poškodit žíly na pažích a uchýlit se k aplikaci do žil na jiných místech těla (např. na hřbetě a mezi prsty ruky a nohy, ve tříslech, po stranách hrudníku a v podpaždí, na krku), případně mohou od začátku používat tato méně viditelná a méně známá místa kvůli utajení“ (NMS, 2005).

„Náčiní užívané ke vpichování drogy. Může obsahovat stříkačku s jehlou, lžičku na „rozdělávání“ (rozpuštění) drogy, vodu a případně kyselinu k rozpuštění drogy v práškové podobě, filtr, přes který se natahuje roztok do stříkačky (např. kousek cigaretového filtru, bavlny, vlny, papíru), alkoholový tampón k očištění místa vpichu a škrtdlo“ (NMS, 2005).

Známí uživatelé heroinu a/nebo opia

„Z historie i současnosti známe mnohé uživatele drog. Historie opiátů je oproti jiným drogám poměrně dlouhá a tak není divu, že vám nabídne poměrně velmi nesourodou společnost“ (Radimecký, 2006, para 1-6):

William S. Burroughs

Ve svém pozoruhodném románu Junkie (česky Feťák) dopodrobna popisuje svoji závislost na užívání heroinu a životní styl, který v době své závislosti. Podle jeho slov je heroin „zboží, které se prodává samo. Prodávající nemusí nikoho přesvědčovat. Klient se před ním plazí po kolenou a žadoní, aby si mohl koupit“.

Král George V.

Otec současné britské královny neužíval směs opia a kokainu jako drogu pro její omamné a euforizující účinky, ale byla mu podávána jako lék.

Charlie Parker

Byl virtuózním altovým saxofonistou, jemuž ležel v jeho pouhých 20 letech u nohou celý New York. Přestože se po celý svůj krátký život potácel mezi závislostí na užívání heroinu a alkoholu, zasloužil se o vytvoření nového zvuku moderního jazzu. Když ve věku 34 let zemřel, odhadoval doktor, který prováděl jeho poslední ohledání, věk Charlieho Parkera na 50 až 60 let.

Thomas De Quincey

Na svém návyku na užívání opia si díky své knize Zpověď pojídače anglického opia vybudoval kariéru. Na druhé straně ale trpěl iracionální záští vůči Číňanům, kteří se mu zjevovali ve snech.

K dalším známým umělcům proslulým mj. i konzumací opia patřili Charles Baudelaire, Edgar Allan Poe, Honoré de Balzac, později např. Pablo Picasso nebo Jean Cocteau“ (Radimecký, 2006, para 1-6).

Drogy a hudba

„Nespočetně umělců - spisovatelů, básníků, dramatiků, hudebníků, malířů i novinářů hledalo svoji inspiraci v drogách. Mnoho z nich za to zaplatilo svojí závislostí na jejich užívání, někteří i smrtí. O problémech mnoha rockových muzikantů s drogami se poměrně všeobecně ví, méně však je asi známo, že i někteří z nejznámějších jazzových hudebníků byli závislími na užívání heroinu. Je škoda, že je jen velmi málo výzkumů, které by se zaměřovaly na vztah mezi užíváním drog a kreativitou jejich uživatelů. Je možné, že stavy stavy změněného vědomí po požití drog dovolí některým lidem nahlížet na svět z nové perspektivy a umožnit jim získat vhled, který později dokáží vyjádřit uměleckými formami“ (Radimecký, 2006b, para 1).

Notoricky známé jsou písně hudební skupiny Velvet Underground, např. píseň „Heroin“

„Užívání drog může mít pro různé lidi celou řadu rozličných důvodů. Porozumět jim je základním předpokladem pro prevenci užívání návykových látek či pro případnou léčbu jejich uživatelů. Výpovědi uživatelů drog o tom, proč drogy užívali, nemusíme hledat jenom v léčebných zařízeních, lze se s nimi setkat ve filmech, knihách nebo v písničkách“ (Radimecký, 2006d, para 1).

„Další z písní skupiny Velvet Undergroundu „I’m waiting for the man“ evokuje jednotvárný kolotoč, do něhož se propadne uživatel drog, který se stane na užívání heroinu nebo jiné drogy závislým. Jedním ze znaků takového stereotypního kolotoče je neustálé čekání na dealera. V písni je symbolicky vyjádřen i životní styl závislého uživatele drog, který žije ze dne na den a v okamžiku, kdy má "svoji dávku", zdá se mu být zítřek a s ním spojené opakované shánění drogy velmi daleko“ (Radimecký, 2006b, para 1).

Nebo píseň „Perfect Day“ Lou Reeda:

„Další z možných důvodů, proč lidé užívají drogy, v tomto případě heroin: ...Pomáháš mi zapomenout na sebe Zdálo se mi, že jsem někým jiným Někým lepším...“ (Radimecký, 2006c, para 1).

Použitá Literatura:

National Institute on Drug Abuse, NIDA (2005). Heroin Abuse and Addiction. Retrieved from:

<http://www.nida.nih.gov/PDF/RRHeroin.pdf>

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, Úřad vlády České republiky, NMS (2004). Opiáty – stručně. Retrieved from:

http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_strucne

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, Úřad vlády České republiky, NMS (2005). Heroin. Retrieved from:

http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/heroin

Radimecký, J. (2006a). Známí uživatelé heroinu a/nebo opia. para 2-6. Retrieved from:

<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/69/47/Znami-uzivatele-heroinu-a-nebo-opia>

Radimecký, J. (2006b). Umění a drogy. para 1. Retrieved from: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/77/304/Drogy-a-umeni>

Radimecký, J. (2006c). I'm waiting for the man (Velvet Underground). para 1. Retrieved from: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/77/543/I-m-waiting-for-the-man-Velvet-Underground->

Radimecký, J. (2006d). Heroin (Velvet Underground). para 1. Retrieved from: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/77/49/Heroin-Velvet-Underground->

Radimecký, J. (2006e). Perfect Day (Lou Reed). para 1. Retrieved from: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/77/50/Perfect-Day-Lou-Reed-Transformer->